

Препоруке за превенцију и контролу инфекција које настају контаминацијом медикамената у рутинској анестезиолошкој пракси

А. МЕДИКАМЕНТИ КОЈИ НЕ САДРЖЕ КОНЗЕРВАНСЕ

Медикаменти који не садрже конзервансе, тј. средства која их штите од контаминације, користе се једнократно и за једног пацијента, било да су паковани у ампуле, бочице или комерцијално паковани у шприцеве. Ово је посебно важно за медикаменте паковане у бочице са гуменим затварачем, за које обавезно треба утврдити да ли су за једнократну употребу, тј. да ли на етикети паковања пише да садрже конзерванс.

Ампуле, бочице или комерцијално упаковане шприцеве са медикаментима треба отворити непосредно пре употребе.

При свим манипулацијама примењивати асептичне технике. Спроводити хигијену руку. Пре аспирирања садржаја обавезно обрисати гумени затварач на бочицама ватом на коју је нанет алкохол.

Пре отварања ампуле потребно је место отварања обрисати алкохолом и пустити да се осуши.

Потребно је увек користити стерилан шприц и иглу за аспирирање („навлачење“) садржаја из ампуле или бочице.

Након аспирирације садржаја, ампуле или бочице за једнократну употребу бацити. Шприцеве комерцијално напуњене медикаментима након употребе, такође бацити.

В. УПОТРЕБА ШПРИЦЕВА

Шприцеви и игле треба да буду стерилни и да се користе само за једног пацијента.

Медикаменти не смеју да се дају већем броју пацијената из истог шприца, без обзира што се за сваког пацијента користи нова, стерилна игла.

Након остваривања контакта са опремом за интравенску терапију (све врсте канила) код једног пацијента, шприцеве и игле треба сматрати контаминираним и користити их само код тог пацијента.

Након употребе или након завршеног давања анестезије све употребљене игле и шприцеве одмах одбацити у за то намењене контејнере.

Неупотребљене и чисте игле, шприцеве и другу сродну опрему треба чувати у за то намењеном простору да би се избегла њихова контаминација већ употребљеним иглама и шприцевима.

С. РОК УПОТРЕБЕ МЕДИКАМЕНАТА

Медикаменти треба да буду аспирирани из својих паковања у шприцеве непосредно пре давања.

Сви медикаменти „навучени“ у шприцеве за терапију једног пацијента треба да буду употребљени унутар 24h од припреме, уколико произвођач није другачије навео у упутство за употребу. Након тог периода, иако нису потрошени, они се бацају. Такође, након завршене процедуре и примене медикамента код једног пацијента бацити преостале навучене количине медикамента заједно са употребљеним шприцом и иглом.

Изузетак представљају медикаменти у виду липидних емулзија, попут пропофола.

Овај анестетик је познат као добра подлога за размножавање микроорганизама јер у његов састав улазе сојино уље, јаја и глицерол. У стручној литератури се описује епидемије болничких инфекција изазване различитим микроорганизмима који су у овај анестетик доспели углавном услед непоштовања основних асептичних техника при раду.

Када се користи за анестезију једног пацијента свака неискоришћена количина пропофола у шприцу или систему за давање мора бити уништена након завршене процедуре или максимално након шест часова од отварања паковања и аспирације која треба да буде непосредно након отварања. У циљу отклањања резидуалног пропофола потребно је да се интравенске линије исперу сваких 6h. Шприц са пропафолом мора бити обележен датумом и временом отварања и навлачења садржаја из ампуле, бочице. Ако се ради шприцевима комерцијално напуњеним пропофолом, на њима написати датум и време отварања.

Када се пропофол даје директно из бочице у циљу седације у јединицама интензивне терапије, свака неискоришћена количина мора се одбацити максимално након 12h.

Пропофол треба припремати за сваког пацијента посебно.

D. УПОТРЕБА МУЛТИДОЗНИХ БОЧИЦА

Ако се асептичне технике при манипулацијама користе стално, неконтаминирани вишедозне бочице се могу употребљавати до тренутка истека рока који је произвођач прописао на паковању.

Ако је контаминација вишедозних бочица суспектна или видљива или је стерилност медикамента „нарушена“ на било који начин, бочицу треба избацити из употребе.

Сваки пут када се вишедозна бочица користи за припрему медикамента потребно је користити асептичне технике, укључујући хигијену руку, чишћење гуменог заштитника алкохолом уз употребу стерилних шприцева и игала.

E. УПОТРЕБА ИНФУЗИОНИХ РАСТВОРА

Све инфузије (течности и паковања) и систем за давање инфузија (све његове делове и конекторе) користити само за једног пацијента. Ово укључује и употребу свих делова који долазе у директан или индиректан контакт са васкуларним системом или другим стерилним телесним течностима (трансдуцери).

Асептичне технике се морају користити током сваке припреме инфузионих раствора и система за њихово давање.

Потребно је код сваког паковања инфузионог раствора проверити рок употребе, видљиво замућење раствора, евентуално цурење и пукотине на амбалажи, појаву честица. Када год је могуће користити појединачне дозе адитива или медикамената.

Места за убризгавање и сва остала улазна места за давање стерилних инфузионих раствора на канилама треба одржавати асептичним техникама ради очувања њихове стерилности. Треба их одржавати без примеса крви и кад нису у употреби затворити стерилним затварачем („капицом“) или стерилним шприцом. Пре започињања давања инфузије потребно је улазно место на канили пребрисати алкохолом.

Г. МЕДИКАМЕНТИ КОЈИ СЕ НЕ ДАЈУ ПАРЕНТЕРАЛНО

Медикаменти који су упаковани у вишедозне бочице, а не дају се парентерално, попут масти и спрејева, треба апликовати на начин који спречава унакрсну контаминацију. Уколико је контаминација суспектна или видљива, такво паковање треба бацити.

Литература:

1. Recommendations for infection control for the practice of anesthesiology – second edition, American Society of Anesthesiologists. Доступан на: <http://www2.asahq.org/publications/pc-137-7-recommendations-for-infection-control-for-the-practice-of-anesthesiology.aspx> (08.11.2008.г.)

